

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lakatos László*

Cím: *Márványköpönyeg*

Forrás: *Pesti Tőzsde*

Bp.

(Hely)

1922. VI/1

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

Idő

"1922"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23.

Márványköpönyeg

Irta: LAKATOS LÁSZLÓ

Vagy huszonöt esztendeig élt — az ujságrásból kitermelődött — lokális irodalom abból, hogy Pest a kávéházak városa. Kafapólisz. Nagy volt az elkeseredés és a purifikálás, a jajveszékélés és a krokiviccélődés azért, mert Budapesten majd minden házban kávéház is volt és mert a pesti élet lüktetésének hőfokát a kávékonyha manométere jelezte. No, most aztán már boldog a magyar. Nincs min sirni és nincs min viccelődni. A kávéházak kipusztultak. A multkor például utközben jutott eszünkbe valami sürgős telefon, mint a afféle régi Ferenc Józsefkorabeli ember, kávéházra gondoltunk és a Szabadság-tértől a Kossuth Lajos-utcáig egyet se találtunk e valamikor oly méltán népszerű müintézetek közül. Kontinentál, Mokka, Páris, Nizza, Wagner, Korona, Salzer, Parlament, Miramare, Szalon, stb., hogy csak találmokra emlitsünk néhányat egyetlen környékről, nyomaveszetten eltűnt. Most már aztán igazán City a City.

A háboru izét vette a kávéháznak, forradalom és kommün egyenesen lehetetlenné tette. Most aztán nem tud lábra állni. Az egykori

hires pesti helyiségek falait ma legtöbb helyütt márványköpönyeg burkolja, közben ajtó és ablakréseken vasrácsok. Ime, csupa banküzlet, kis valuta fióktelep. Eltűnt a balkáni kafana és jött helyette a keleti pénzváltó.

De hiába: nem lehet büntetlenül elfoglalni bizonyos helyiségeket. A genius loci kipusztíthatatlan, a pörköltkávé szaga belevette magát padlóba, falakba, mennyezetbe, az orientális terrefere, heverő beszélgetés, nem tud kipusztulni. Ezekben az új kis banküzletekben valóságos kaszinók alakulnak ki, kis fecsegő klubok, ma-holnap elpusztíthatatlan törzsvendégekkel. Itt beszélnek meg a napi életet, (a kártyát a valuta pótolja), ma-holnap ezek a kis törzskompaniák adják majd arcát és menetét a pesti életnek, mint valamikor a kávéház. *Csak a cégtábla változott*, de az élet tempója maradt a régi és ha valamikor Pest specialitása volt a tükörablak, ma a márványköpönyeg az. Régebben főuri kastélyoknak maszkírozott kávéházak, ma az angol külügyi hivatal bőrfoteleiben pompázó pénzváltók. Csak a külsőség más, a lényeg a régi. Kedves pesti nagyözölés, szóbeszéd reggeltől estig, zsongító kis idegizgalmak, egyedül még az éjszakai élet hiányzik. De hisszük, erre se kell már tulsokáig várunk. Lesznek ma-holnap valutások, akik záróra nélkül reggelig tartanak nyitva, nappali és éjjeli kasszírral és tepszterrel dolgoznak és ahová a hajnali órákban is bátran be lehet térni egy legujabban fött zürichi kurzusra, hajnali dollárpont differenciára. Csak türelem! És nemsokára ^{külv.} más és más valutásoknál találkoznak mint békében

más kávéházban, a textilesek, bőrösök, orvosok, ügyvédek, mérnökök, főszerkesztők, stb. Az irodalmi kávéházak mintájára pedig lesznek irodalmi bankfiókok és pénzváltók.

Haragudjunk a márványköpönyegre? Eszünk ágában sincs! Ahogyan életünk telik, ráemlékezünk mi mindenre és ki mindenkire haragudtunk már. És oly ritkán volt igazunk. Helyesebben: oly gyakran volt igazunk és oly ritkán volt értelme az igazságnak. Győzött a harag és szatira, győzött az igazság is és nekünk tett legkevesebb örömrünk ebben az igazságban. Kicsi hibákra nagy rosszak következtek. Az ember öregszik és végre is készpénzként fogadja a voltaire-i maliciát: „ugy van jól minden, ahogyan van“ és „ez a világ minden létezők legjobbja“. Miért változni és miért változtatni? Megpróbált fantáziánknak, sajnos, már nincsenek határai és nem tartunk lehetetlennek bármi bekövetkezhető még rosszabbat sem. Miért változtatni hát? Miért ugrálni?

A kávéházak világa jobb volt a márványköpönyeg világánál, de erről nem a márványköpönyeg tehet. Még jó, hogy ez jött és nem más. Jött egy világ, amelyikben senkinek sincs pénze. Ime rossz világ! Ime nagyszerű világ, amelyikben mindenki abból él, hogy senkinek nincs pénze. Mert ugy-e? el lehet képzelni olyan világot is, ahol mindenki belepusztul abba, hogy nincs, sőt abba is, hogy van pénz . . . Ezen a világon semmi sem örök és lehetett volna — nyilván — rosszabb átmenet is, mint a márványköpönyeg, ez a legujabb álarc, amit hord Pest, az örök és — kávéházakon és bankfiókokon túl is változhatlan.